

**LR ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS ŽUVININKYSTĖS SKYRIAUS VEDĖJOS
AGNĖS RAZMISLAVIČIŪTĖS-PALIONIENĖS IR
ŽUVININKYSTĖS ATEŠĖ IEVOS ŽUDIENĖS
KOMANDIRUOTĖS Į RUMUNIJĄ
ATASKAITA**

2019-06-28 Nr. 3PR-80

1. **Komandiruotės trukmė:** 2019 m. birželio 25-28 d.
2. **Komandiruotės vieta:** Tulcea, Rumunija.
3. **Komandiruotės tikslas:** dalyvauti neformaliame žuvininkystės generalinių direktorių ir atašė susitikime.
4. **Delegacijos sudėtis:** Agnė Razmislavičiūtė-Palionienė, Žuvininkystės skyriaus vedėja, ir Ieva Žundienė, žuvininkystės atašė Lietuvos nuolatinėje atstovybėje Europos Sąjungoje.

5. Atlikto darbo komandiruotėje rezultatai:

Diskusija „Iššūkiai ir galimybės akvakultūros plėtrai“

COM padarė pranešimą apie akvakultūros reikšmę ir tendencijas. Priminė, kad jau šešis metus veikia reformuota BŽP (bendroji žuvininkystės politika) ir jau penkerius metus valstybės įgyvendina nacionalinius akvakultūros planus, todėl jau yra, ką apžvelgti. COM tikslas – padaryti šį sektorių efektyvesnį, išsiplėsti. Pažymėjo, kad akvakultūra, skirtingai nei kitos šakos, turi galimybių finansuotis iš įvairių programų, tame tarpe INTERREG. Suskaičiavo, kad iš viso vien tyrimams ir analizėms akvakultūroje yra išleista virš 0,5 mlrd. Eurų. COM išskiria tris tikslus sau: identifikuoti, kur šiuo metu esame, kokia esama sektoriaus situacija; įvertinti pasiekimus ir identifikuoti poreikius; naudoti EMFF pinigus efektyviau, skatinti strategiškai planuoti EMFF išlaidas ir investicijas, kalbėti daugiau regionuose, o ne tik valstybės lygmeniu apie tai, ką galime padaryti, kad panaudoti akvakultūros potencialą. Palygino, kad nepaisant, kad pasaulyje akvakultūra smarkiai auga, EU akvakultūros sektorius neauga reikšmingai – tai reikia analizuoti.

DK – išskyrė žuvų pašarų trūkumą (konkrečiai, žuvų aliejaus), kadangi norint geros kokybės pvz. lašišos, reikia jas atitinkamai šerti gerais pašarais. Akvakultūra yra pigus ir tiesus kelias į organizmo aprūpinimą proteinu. Pareklamavo, kad Farerų salos gamina (augina) išskirtinai aukštos kokybės ir geras lašišas.

AT – paminėjo rinkų paieškos svarbą ir vartotojų sąmoningumo didinimą.

BG taip pat paminėjo poreikį kontroliuoti akvakultūrą ir paleisti ilgalaikes iniciatyvas, o sektoriui reikia prisitaikyti prie pasaulinių rinkų poreikio ir tendencijų ir gaminti platų asortimentą produktų. Jis pabrėžė, kad EU svarbu išlikti vienu svarbiausių žaidėjų pasaulyje žuvininkystės sektoriuje.

UK – paminėjo klimato kaitos faktorių, pašarus, jūros žinduolių apsaugą, kuri kelia iššūkius auginant žuvį.

NL – koncentruojasi skirdami dėmesį kuriamai pridėtinei vertei, o ne tik užaugintai žuviai. Jų šalyje svarbu rasti nišas produkcijai, taip pat svarbi žiedinė akvakultūra ir žuvininkystė. NL ir LV paminėjo inovatyvias technologijas ir poreikį jas pritaikyti praktikoje. LV paminėjo, kad akvakultūra užtikrina bioįvairovę (greičiausiai, turint mintyje medžiagą natūralių vandens telkinių įžuvinimui), pabrėžė, kad EU akvakultūros produkciją prieinamą visame pasaulyje.

IT – Viduržemio jūroje ir GFCM rėmuose svarbu toliau investuoti į uždaras akvakultūros sistemas. Paminėjo kokybiško vandens trūkumą, kuris stabdo sektoriaus augimą. Pasidžiaugė kad 2017 m. įsteigė akvakultūros platformą Itaqu. Svarbu tęsti ir stiprinti sektoriaus (verslo) ir nevyriausybinį organizacijų ir kitos verslo aplinkos bendradarbiavimą. Reikalinga patologijų kontrolė.

EL – pagal EU programas imasi iniciatyvų dėl gyvūnų gerovės ir skatina erdvinį jūrų planavimą.

LT – išskyrė tris iššūkius: kormoranai ir kiti plėšrūs paukščiai; išaugintos žuvies reputacija ir įvaizdis; ligos. Paukščių apsauga sukelia iššūkius auginant žuvį ir sukuria aplinkosaugos ir akvakultūros konfrontaciją. Lietuvos mokslininkų atlikti tyrimai rodo, kad vienas kormoranas per dieną suėda iki

700 g žuvies. Yra skirtingų metodų, kuriuos naudoja ūkiai atbaidyti paukščius, bet nei vienas iš tų metodų nėra pakankamai efektyvus. Lietuva naudoja kompensacinį mechanizmą iš EMFF tam, kad sušvelnintų paukščių apsaugos pasekmes akvakultūros fermoms. Kompensuoja paukščių daromą žalą ir nori tai tęsti būsimojoje finansinėje perspektyvoje. Vis dėl to pažymi, kad būtų gerai tarp valstybių pasidalinti patirtimi, kaip užtikrinti tiek paukščių, tiek žuvų egzistavimą fermose su mažiausiais nuostoliais žuvų augintojams. Dėl akvakultūros produkcijos reputacijos paminėjo, kad vis dar paplitusi nuomonė, kad užaugintos žuvies kokybė yra prastesnė nei laukinės, žmonės įtarūs, kad auginama žuvis turi pvz. antibiotikų. Mūsų visų užduotis yra pakeisti nuomonę ir pagerinti žmonių žinias apie žuvų auginimą ir užaugintos žuvies kokybę. Pažymėjo, kad Lietuvoje šiais metais paleistos dvi iniciatyvos – programos, kurios siekia padidinti supratimą, kas yra žuvis ir padidinti pasitikėjimą žuvų augintojais ir gamintojais. Pirmoji programa „Užauginta ES“ yra skirta vaikams ir finansuojama nacionalinio biudžeto lėšomis bei įgyvendinama ministerijos. Antroji programa yra nacionalinė reklamos kampanija, skirta visiems gyventojams ir finansuojama iš EMFF bei įgyvendinama susivienijus kelioms žuvų gamintojų asociacijoms. Dėl ligų paminėjo, kad skirtingi faktoriai lemia augantį ligų lygį, vienas iš faktorių greičiausiai yra ir klimato kaita. Tai reikalauja savalaikio reagavimo ir sprendimų. Paminėjo, kad Lietuva keičia Veiksmų programą ir siekia finansuoti ligų prevencijos priemones bei mokyti žuvų augintojus prisitaikyti prie besikeičiančių žuvų auginimo sąlygų.

IE – papasakojo, kad lėtai vyksta progresas, kadangi jau keletą metų nėra sutvarkytas licencijavimas akvakultūros veiklos. Lašišų sektorius traukiasi dėl konkurencijos iš Norvegijos. Ligų prevencija ir valdymas yra svarbius aspektas. Paskutiniu metu koncentruojasi į recirkuliacines sistemas ir dumblių auginimo sektoriaus tolesnę plėtrą.

CY – sektorius patiria stagnaciją, o pasaulinė konkurencija toliau tik augs. Reikia susitelkti tąsai to, ką jau turime ir reikia dalintis ir remti gerąsias praktikas (tam jie nori prioriteto būsimojame EMFF). PL – reikia vartotojus supažindinti, kad užaugint žuvis yra tokios pat kokybės kaip laukinė. Tikslas – modernus ir besivystantis sektorius. Pažymėjo, kad licencijavimui reikalingos paprastos ir nesukuriančios administracinės naštos procedūros, taip pat reikalinga tęsti EMFF finansavimą sektoriui.

HU – reikia siekti tvaraus gamybos augimo ir pilnai išnaudoti uždarytų akvakultūros sistemų potencialą. Taip pat svarbu vandens valdymas, parama ir kormoranų problema.

ES – nori, kad nacionalinių planų įgyvendinimo atskaitos ir poreikiai būtų prieinami visoms kitoms valstybėms aplink EU – taip būtų galima greičiau pasiekti bendrų tikslų ir pasiremti vieni kitais. Naudinga priemonė yra vartotojų informacija, tačiau siūlo tai perkelti į EU lygį ir suteikti sektoriui tokias galimybes. Svarbu kontrolė produktų, čia COM galėtų apžvelgti gerąsias valstybių patirtis. Taip pat svarbi ir naudinga priemonė – reklama. Reikia reikšmingai remti ekologinę akvakultūrą.

FI – mano, kad svarbiausia rasti inovatyvius sprendimus ir išnaudoti turimus institutus. Paminėjo, kad turi naują licencijavimo sistemą.

COM – atsakydama į diskusijoje iškeltus siūlymus ir klausimus pasiūlė peržiūrėti nacionalinius strateginius akvakultūros planus.

RO – apibendrindamas diskusiją pirmininkaujantis išskyrė keletą išvadų (kurios kažkodėl nebūtinai atspindi tai, ką kalbėjo valstybės):

1. kartu rasti sprendimą išeiti iš akvakultūros stagnacijos ir tam konsoliduoti finansus;
2. akvakultūra turi būti vertinama lygiaverčiai su žemės ūkiu;
3. įėjimas į rinkas;
4. skatinti priemones, galinčias į akvakultūrą pritraukti jaunimą;
5. reikalingo lengvos akvakultūros verslo licencijavimo procedūros;
6. pašalinti aplinkosauginius barjerus ir siūlyti aplinkosaugines priemones;
7. reikalingos bendros ir vieningos EU taisyklės dėl nuostolių, patiriamų dėl kormoranų ir kitų paukščių daromos žalos;
8. finansuoti tyrimus akvakultūroje.

FI pakvietė visus į sekantį žuvininkystės generalinių direktorių ir atašė susitikimą, kuris vyks rugsėjo 8-10 d. Helsinkyje.

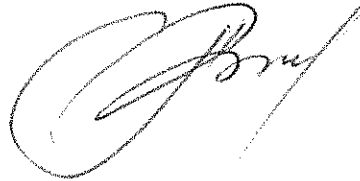
6. Išvados, pasiūlymai:

Tikslinga peržiūrėti nacionalinį akvakultūros planą ir, kur reikalinga, jį atnaujinti.

Kitas žuvininkystės generalinių direktorių ir atašė susitikimą, kuris vyks rugsėjo 8-10 d. Helsinkyje.

Žuvininkystės skyriaus vedėja

Žuvininkystės atašė

Agnė Razmislavičiūtė-Palionienė

Ieva Žundienė

Žemės ūkio viceministras
Venantas Gričiūnas

2019/04/09